



## غیب

**کلیدواژه:** إخبار از غیب، آیات قرآن، احادیث .  
**پرسش:** آیا آیات و احادیثی وجود دارد که خبر از غیب داده باشند؟  
**پاسخ:**

### فهرست مندرجات

- ۱ - [خبر دادن از غیب](#)
- ۲ - [خبر دادن از غیب در ادیان گذشته](#)
  - ۲.۱ - [آیه‌ای در سوره مائده](#)
    - ۲.۱.۱ - [دیدگاه برخی مفسران](#)
  - ۳ - [خبر دادن از غیب در دین اسلام](#)
  - ۴ - [قرآن، آغازگر إخبار از غیب](#)
  - ۵ - [إخبار قرآن درباره آینده](#)
    - ۵.۱ - [آ. به وقوع پیوستن برخی اعلام‌ها](#)
      - ۵.۱.۱ - [آیه‌ای در سوره نحل](#)
      - ۵.۱.۲ - [آیه‌ای در سوره روم](#)
    - ۵.۲ - [ب. به وقوع نیوستن برخی اعلام‌ها](#)
      - ۵.۲.۱ - [آیه‌ای در سوره توبه](#)
      - ۵.۲.۲ - [آیه‌ای در سوره قصص](#)
  - ۶ - [حق بودن وعده الهی](#)
  - ۷ - [إعلام به غیب در قرآن، معجزه قرآن](#)
  - ۸ - [خبر دادن از غیب در احادیث](#)
    - ۸.۱ - [حدیثی از امام صادق](#)
  - ۹ - [آیات و احادیث علمی](#)
  - ۱۰ - [ضمنی بودن آیات و احادیث علمی](#)
  - ۱۱ - [ضمنی بودن آیات، وجهی از اعجاز قرآن](#)
    - ۱۱.۱ - [نمونه‌هایی از ضمنی بودن آیات](#)
      - ۱۱.۱.۱ - [نمونه اول](#)
      - ۱۱.۱.۲ - [نمونه دوم](#)
  - ۱۲ - [پانویس](#)
  - ۱۳ - [منبع](#)

### خبر دادن از غیب

خداوند، وجودی نامحدود و با علمی نامتناهی به تمام وقایع [جهان](#) از گذشته تا آینده [عالم](#) است. او برخی از آنها را به سبب [انبیاء](#) ی خود بیان داشته است. این اعلام به غیب، یقیناً خود موضوع مستقلی نبوده و خداوند اینها را بیان نداشته تا مردم از برخی اخبار آینده آگاهی پیدا کنند؛ بلکه این نشر اخبار برای مردم تنها برای حصول اطمینان و اعتماد به انبیا و اولیای الهی بوده است. بنابراین، خبر دادن از [غیب](#)، وسیله‌ای برای قوی‌تر شدن باور مردم بود، اگرچه این اعلان شرط قبول [نبوت](#) و یا [امامت](#) نیست.

### خبر دادن از غیب در ادیان گذشته

در [ادیان](#) سابق نیز این اخبار از غیب توسط انبیای الهی صورت می‌پذیرفته است.

### ← آیه‌ای در سوره مائده

در قرآن نیز بدان‌ها اشاره شده است: «وَ إِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ حَوَّلَ فِئَكُمُ أَنْبِيَاءَ وَ جَعَلَكُمْ مُلُوكًا...»

[۱۱] مائده (۵)، آیه ۲۰: «(به یاد آورید) هنگامی را که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من! نعمت خدا را بر خود متذکر شوید؛ هنگامی که در میان شما، پیامبرانی قرار داد (و زنجیر بندگی و اسارت فرعونى را شکست) و شما را حاکم و صاحب اختیار خود قرار داد...».

## ← دیدگاه برخی مفسران

برخی از **مفسران** معتقدند در قسمت پایانی این آیه، **حضرت موسی** اخبار از غیب می‌دهد و بیان می‌دارد که در آینده **بنی اسرائیل** دارای ملک و حکومتی خواهند شد که بعدها در زمان **حضرت داوود و سلیمان** این امر محقق گردید. [۱۲] **طباطبایى، سیدمحمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۸۷، دفتر انتشارات اسلامی، قم، چاپ پنجم، ۱۴۱۷ق؛ البته در این تفسیر اختلافاتی وجود دارد و این تنها یک تفسیر از آن می‌باشد که برخی بدان معتقدند.**

## خبر دادن از غیب در دین اسلام

در **اسلام** نیز این اخبار از غیب وجود داشته و تلاش شده با بیان آن، به **ایمان** آوردن **کفار** کمک شود.

## قرآن، آغازگر اخبار از غیب

قرآن به عنوان اولین و مهم‌ترین نوشته اسلامی آغازگر این روش بوده و تا **احادیث** نیز این سیاق ادامه داشته است.

## اخبار قرآن درباره آینده

خبرهای **قرآن** در مورد آینده را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد:

## ← آ. به وقوع پیوستن برخی اعلامها

برخی از این اعلامها، امروزه واقع شده و نشانی از راستی و **حقیقت** قرآن بوده‌اند:

## ← ۱. آیه‌ای در سوره نحل

« وَ الْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْخَمِيرِ لِيَتَرْكَبُوهَا وَ زِينَةً وَ يَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ »؛

[۱۳] **نحل (۱۴)**، آیه ۸؛ «و اسب‌ها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آنها سوار شوید و (برای شما) تحمل و زینت باشد، و چیزهایی (در آینده) جز این وسایل نقلیه حیوانی به وجود می‌آورد که شما نمی‌دانید».

در این آیه شریفه، خداوند به صراحت بیان می‌دارد که در آینده چیزهایی را خواهد آفرید که انسان‌های هم عصر **پیامبر** از آن اطلاع ندارند، بلکه حتی به فکرشان نیز چنین چیزهایی خطور پیدا نمی‌کرد، اما امروزه شاهد آنیم که بشر امروزی با توان و فکری که خداوند به آنها ارزانی داشته چه چیزهایی را **خلق** کرده که جای اسب و شتر و... مورد استفاده قرار می‌گیرد.

## ← ۲. آیه‌ای در سوره روم

« عَلِيَّتِ الرُّومِ • فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيَّغْلِبُونَ »؛

[۱۴] **روم (۳۰)**، آیه ۲۳؛ «رومیان بنزدیکی این سرزمین مغلوب شدند • و همانها از پس مغلوب شدنشان، بزودی غالب می‌شوند». این آیه مبارکه نیز از جمله پیش‌بینی‌های قرآن است که پیروزی **روم** را پیش‌بینی کرده و این امر مدتی بعد از این پیش‌بینی به وقوع پیوست.

## ← ب. به وقوع نیوستن برخی اعلامها

برخی از اعلان‌ها نیز در قرآن وجود دارد که هنوز به وقوع نرسیده است و ما مسلمانان در انتظار وقوع آن هستیم:

## ← ۱. آیه‌ای در سوره توبه

«اوست که پیامبرش را با هدایت و **دین حق** فرستاد، تا آن را بر همه ادیان پیروز گرداند؛ هرچند **مشرکان** خوش نداشته باشند». [۱۵] **توبه (۹)**، آیه ۳۳؛ «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ».

«و ما می‌خواهیم بر کسانی که در روی زمین به زبونی کشیده شده‌اند، منت نهمیم **نعمت دهیم** و ایشان را پیشوا گردانیم و ایشان را **واریث** گردانیم».

[۸۱] **قصص (۲۸)**، آیه ۵؛ «و تُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَيْمَةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ».

### حق بودن وعده الهی

این دو آیه نیز از جمله اعلام به غیب در **قرآن** کریم است، اگرچه این دو و امثال اینها که بر پیروزی **مسلمانان** دلالت دارد، هنوز به صورت کامل محقق نشده، اما وعده‌ی الهی تخلف‌بردار نیست. این دو آیه و امثال آن هستند که شعله‌ی **امید** را در مسلمانان برمی‌افروزند تا در راه خداوند ثابت‌قدم بمانند.

### اعلام به غیب در قرآن، معجزه قرآن

وجود آیات پیش‌بینی‌کننده در قرآن به حدی بوده که برخی از **مفسران** و متکلمان، خبر دادن از آینده را از وجوه **اعجاز** قرآن دانسته‌اند.

[۸۲] خمینی، سیدمصطفی، تفسیر القرآن الکریم، ج ۴، ص ۵۰۷، تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ اول، ۱۴۱۸ ق.

### خبر دادن از غیب در احادیث

در **احادیث** نیز این سیر خبر دادن از غیب وجود دارد. البته ما حدیثی که کاملاً مطابق آنچه در پرسش آمده باشد را نیافتیم. اما مقداری از محتوای آن را در احادیث دیگری می‌توان یافت.

### ← حدیثی از امام صادق

در حدیثی از **امام صادق** (ع) وارد شده است: «همانا مؤمن در زمان منجی موعود به‌گونه‌ای است که می‌تواند برادر خود را در **غرب**، مشاهده کند؛ درحالی‌که خودش در شرق است و کسی که در **مغرب** است می‌تواند برادر خود که در **شرق** است را ببیند».

[۸۳] علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۹۱، مؤسسه الوفاء بیروت، ۱۴۰۴ ق؛ «إِنَّ الْمُؤْمِنَ فِي زَمَانِ الْقَائِمِ وَ هُوَ بِالْمَشْرِقِ لَيَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ وَ كَذَا الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ يَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَشْرِقِ»

### آیات و احادیث علمی

اما در مورد آیات و احادیث علمی، علاوه بر موارد مذکور در کتاب‌های مفسران و متکلمان، کتاب‌های مستقلی نیز پیرامون این موضوع نوشته شده است.

[۸۴] مانند: السید الجمیلی، الإعجاز العلمی فی القرآن، مکتبة الهلال، دار الوسام، بیروت، ۲۰۰۰ م.

[۸۵] مجد حسینی یوسف، الإعجاز العلمی فی أسرار القرآن الکریم و السنة النبویة، دار الكتاب العربی، القاهرة، دمشق، چاپ اول، ۲۰۰۶ م.

### ضمنی بودن آیات و احادیث علمی

این آیات و احادیث غالباً به صورت صریح و واضح بیان نشده‌اند؛ بلکه معمولاً به صورت ضمنی وارد شده‌اند. امروزه با پیشرفت **علوم و تفکرات** **بیشتر** در زوایای مختلف علمی، وجوه مختلفی از این آیات بر ما آشکار می‌شود.

### ضمنی بودن آیات، وجهی از اعجاز قرآن

این نوع آیات قرآن به حدی بوده که بسیاری از مفسران آن را به‌عنوان وجهی از **اعجاز** قرآن بیان داشته‌اند.

[۸۶] ر.ک: ابن عاشور، مجد بن طاهر، التحرير و التنویر، ج ۱، ص ۱۰۲، بی‌نا، بی‌جا، بی‌تا.

### ← نمونه‌هایی از ضمنی بودن آیات

در این مجال اندک، تنها تعدادی از این آیات ذکر می‌شود:

قرآن در زمانی که همگان رئیس و بزرگ هر حیوانی را از جنس نر می‌دانستند، از بزرگ مورچگان تعبیر به **ملکه** می‌کند که کلمه‌ای مؤنث بوده و اشاره به این دارد که رئیس مورچه‌ها از **جنس ماده** است و علم بعدها به این نکته پی می‌برد. (آیه ذکر شود)

در زمان نزول **قرآن** کریم نظام نجوم بطلمیوسی برقرار بوده به اینکه در این جهان، هفت **آسمان** وجود دارد و همه‌ی آنها به حسب ستارگانی که می‌بینیم هست؛ یعنی ما تمام این طبقات را و این طبقات به وسیله ستارگانی که مشخص است از یکدیگر جدا می‌شوند. اما قرآن بر این **اعتقاد** خط بطلان کشیده و گفت این ستارگان تنها در آسمان دنیا (آسمان اول) هستند **صافات (۲۷)**، آیه ۶؛ «إِنَّا رَبَّنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا نَزَّيْنَةَ الْكَوَاكِبِ»؛ «نزدیک‌ترین آسمان را به زبور ستارگان بیاراستیم». و به‌صورت ضمنی بیان داشت که آسمان‌های دیگر قابل رؤیت نیست. آیات از این دست، بسیار بوده و برای تفصیل آن به کتاب‌هایی در این زمینه مراجعه شود.

## پانویس

۱. ↑ مائده (۵)، آیه ۲۰: «(به یاد آورید) هنگامی را که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من! نعمت خدا را بر خود متذکر شوید؛ هنگامی که در میان شما، پیامبرانی قرار داد (و زنجیر بندگی و اسارت فرعون را شکست) و شما را حاکم و صاحب اختیار خود قرار داد...».
۲. ↑ طباطبایی، سیدمحمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۸۷، دفتر انتشارات اسلامی، قم، چاپ پنجم، ۱۴۱۷ق؛ البته در این تفسیر اختلافاتی وجود دارد و این تنها یک تفسیر از آن می‌باشد که برخی بدان معتقدند.
۳. ↑ نحل (۱۶)، آیه ۸؛ «و اسبها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آنها سوار شوید و (برای شما) تحمل و زینت باشد، و چیزهایی (در آینده) جز این وسایل نقلیه حیوانی به وجود می‌آورد که شما نمی‌دانید.»
۴. ↑ روم (۳۰)، آیه ۲۲؛ «رومیان بنزدیکی این سرزمین مغلوب شدند • و همانها از بس مغلوب شدندشان، بزودی غالب می‌شوند».
۵. ↑ توبه (۹)، آیه ۲۳؛ «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ دِينَ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ».
۶. ↑ قصص (۲۸)، آیه ۵؛ «وَ تُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَخْلَعَهُمْ أُمَمَةً وَ نَخْلَعَهُمُ الْوَارِثِينَ».
۷. ↑ خمینی، سیدمصطفی، تفسیر القرآن الکریم، ج ۴، ص ۵۰۷، تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ اول، ۱۴۱۸ ق.
۸. ↑ علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۹۱، مؤسسه الوفاء بیروت، ۱۴۰۴ ق؛ «إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ فِي زَمَانِ الْقَائِمِ وَ هُوَ بِالْمَشْرِقِ لَبَّى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ وَ كَذَا الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ بَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَشْرِقِ»
۹. ↑ مانند: السید الجمیلی، الإعجاز العلمی فی القرآن، مكتبة الهلال، دار الوسام، بیروت، ۲۰۰۰ م.
۱۰. ↑ مجد حسنی یوسف، الإعجاز العلمی فی أسرار القرآن الکریم و السنة النبویة، دار الكتاب العربی، القاهرة، دمشق، چاپ اول، ۲۰۰۶ م.
۱۱. ↑ ر.ک: ابن عاشور، مجد بن طاهر، التحرير و التنوير، ج ۱، ص ۱۰۲، بی‌نا، بی‌جا، بی‌تا.
۱۲. ↑ صافات (۲۷)، آیه ۶؛ «إِنَّا رَبَّنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا نَزَّيْنَةَ الْكَوَاكِبِ»؛ «نزدیک‌ترین آسمان را به زبور ستارگان بیاراستیم».

## منبع

[پارکگاه اسلام کوئیت](#).

رده‌های این صفحه : [علم غیب](#) | [کلام](#)